GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACŢIUNEA ŞI ADMINISTRAŢIUNEA: BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr. 22.

„GAZETA" IESE ÎN FIECARE DI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe şése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România şi străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ L.

SĔ PRENUMERĂ:
la poşte, la librării şi pe la dd. corespondenţĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmond 6 cr. şi timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 275. Dumineca, 13 (25) Decemvre. 1887.

Cum stămŭ?

I.

Braşovŭ, 12 (14) Decemvre 1887.

S'a vorbitŭ multŭ în timpulŭ din urmă cu privire la situaţiunea politică a Românilorŭ ardelenĭ, bănăţenĭ şi ungurenĭ. Vedemŭ însĕ cu părere de rĕu, că apreţiările de felulŭ acesta ale unora au produsŭ o mare încurcătură de idei, care numaĭ favorabilă nu póte fi solidarităţii nóstre naţionale în momentele critice de faţă.

Pentru ca cine-va sĕ pótă pricepe bine situaţiunea unui poporŭ, trebue sĕ cunóscă trecutulŭ lui şi tóte fasele desvoltării lui, trebue sĕ ţină contŭ de puterile sale şi de diferiţiĭ factorĭ ce'lŭ compunŭ, precum şi de elementele dimprejurulŭ sĕu, care 'lŭ combatŭ şi'i punŭ greutăţĭ în cale; trebue în fine sĕ fiă pĕtrunsŭ de aspiraţiunile legitime ale lui şi sĕ simţă împreună cu elŭ.

A te pune pe unŭ terenŭ isolatŭ, vrĕndŭ sĕ înoţĭ pe deasupra curentelorŭ ce se manifestă în sînulŭ poporului, séu a'ţĭ alege unŭ punctŭ afară de cerculŭ, în care se'nvĕrtesce viaţa poporului, şi a privi de aicĭ cu ochii unui spectatorŭ străinŭ şi curiosŭ la mişcarea din sînulŭ lui, însemnă a face dinainte imposibilă o judecată clară şi nemerită asupra situaţiunii poporului din cestiune.

La întrebarea „cum stămŭ?" nu putemŭ rĕspunde prin urmare corectŭ, decâtŭ numai atuncĭ, déc ă vomŭ avé în vedere deodata tóte momentele din trecutŭ şi din presentŭ, care condiţionéză starea nóstră. Nu merge sĕ călărimŭ pe câte o ideiă fixă şi sĕ dicemŭ, că tóte mergŭ rĕu, pentru că nu se îmbrăţişéză din tóte părţile acéstă ideă, şi érăşi nu merge sĕ facemŭ încriminărĭ numai unora şi altora, că n'au lucratŭ aşa precum bine şi necesarŭ era sĕ lucreze, ci trebue sĕ cumpănimŭ seriosŭ fără preocupare personală tóte apariţiunile bune şi rele din viéţa nóstră naţională şi apoi sĕ facemŭ conclusiunea.

Căcĭ este clarŭ, că déc ă ne punemŭ întrebarea „cum stămŭ?" o facemŭ cu scopŭ de a căuta mijlócele de îndreptare şi de lecuire. Şi spre a găsi aceste mijlóce n'ajunge sĕ constatămŭ simplu rĕulŭ, unde'lŭ aflămŭ, ci trebue sĕ cercetămŭ după isvórele lui şi aicĭ în rădăcina lui trebue sĕ'lŭ combatemŭ.

Procedĕndŭ pe acéstă cale a criticei sănĕtóse, care trebue sĕ socotéscă cu factorĭ şi cu împrejurărĭ reale, nu cu închipuite, este de lipsă sĕ ne dămŭ contŭ mai ântâiu despre situaţiunea generală a poporului nostru asupritŭ în periodulŭ din urmă de douĕdecĭ de anĭ, ce'lŭ numimŭ era supremaţiei maghiare, ca sĕ putemŭ înţelege bine cele ce se petrecŭ orĭ nu se petrecŭ adĭ în sînulŭ lui, în favórea lui orĭ în contra lui.

Abia emancipatŭ din lanţurile iobăgiei, poporulŭ nostru după puţinĭ anĭ de rĕsuflare, când i-a lucitŭ pentru prima óră, după seculĭ de suferinţe, sórele egalei îndreptăţirĭ naţionale, ajunse din nou, în urma schimbărilorŭ lui nefavorabile dinăuntrulŭ monarchiei, într'o stare de aservire politică din cele mai periculóse pentru esistenţa sa naţională.

Conducĕtorii de bunŭ simţŭ ai Românilorŭ au cunoscutŭ marele periculŭ, ce ameninţa naţionalitatea română din partea supremaţiştilorŭ, dér în genere Românii ardelenĭ, precum şi cei bănăţenĭ şi ungurenĭ nu erau încă pregătiţĭ pentru luptele grele ce'ĭ aşteptau, fiindŭ că n'avură când sĕ trécă şi ei printr'o şcólă politică şi adversarii românismului cunosceau prea bine slăbiciunile nóstre, decât sĕ nu le esploateze cu prisosŭ în favórea politicei lorŭ violente.

Astfelŭ dându-se năvală din tóte părţile asupra drepturilorŭ nóstre politice-naţionale şi părăsiţĭ fiindŭ cu totulŭ de către puterea centrală, care până atuncĭ ne sprijinise, deşi numai condiţionatŭ şi cu multă reservă, noi amŭ perdutŭ încetulŭ cu încetulŭ posiţiune după posiţiune şi amŭ ajunsŭ în starea tristă de adĭ a aservirei totale politice şi economice.

Nu mai e de lipsă sĕ perdemŭ multe cuvinte spre a dovedi acésta. Colónele fóiei nóstre suntŭ dilnicŭ pline de vaietele bieţilorŭ ómenĭ pentru tractarea ce-o întêmpină adĭ pe tóte terenele din partea celorŭ dela putere.

Ceea ce însĕ trebue sĕ accentuămŭ aicĭ puternicŭ este faptulŭ nedisputabilŭ, că cu tóte desastrele politice ce le-amŭ suferitŭ, putemŭ sĕ esclamămŭ: „tóte suntŭ perdute, numai onórea nu!"

Şi 'ntr'adevĕrŭ, s'au călcatŭ şi se calcă drepturile cele mai sfinte politice ale naţiunei române. Dreptulŭ ei de limbă, recunoscutŭ până la unŭ punctŭ órecare chiar şi de legislaţiunea ungurésca a ajunsŭ a fi o jucăriă în mânile funcţionarilorŭ publicĭ, vocea poporului românŭ este cu totulŭ sugrumată, dér viuă şi puternică a rĕmasŭ în sînulŭ lui *consciinţa naţională, consciinţa drepturilorŭ sale nealienabile.*

Şi pe lângă tóte perderile, ce le-amŭ suferitŭ din prtea sistemului de guvernare asupritorŭ de adĭ, putemŭ sĕ privimŭ cu justă mândriă şi cu marĭ speranţe la faptulŭ acesta însemnatŭ.

Căcĭ nu trebue sĕ trecemŭ cu vederea, că e vorba de deuĕdecĭ de anĭ de asuprirĭ şi de prigonirĭ, şi alte popóre, multŭ mai înaintate şi mai bine situate ca alŭ nostru, numai după 10—12 anĭ de oposiţiune s'au ostenitŭ şi au slăbitŭ în tenacitatea lorŭ.

Românii însĕ, harŭ Domnului, suntŭ încă vênjoşĭ şi tarĭ în consciinţa lorŭ românéscă, care îi légă deolaltă cu putere elementară, şi décă în privinţa acésta le lipsesce ceva în aceste momente, este numai o dosă mai mare de dibăciă în alegerea mijlócelorŭ potrivite, spre a şi întări şi stringe mai tare solidaritatea dintre ei şi a trage mai multe folóse dintrînsa punĕndu-o cu înţelepciune şi hotărîre bărbătéscă în serviciulŭ realŭ alŭ causei naţionale.

Şi bine sĕ luămŭ aminte. E timpulŭ supremŭ de a ne gândi cu tótă seriositatea la cimentarea solidarităţii nóstre naţionale, căcĭ adversarii noştri încuragiaţĭ de primele succese, se străduescŭ acum a adauge la aservirea politică şi economică, şi aservirea nóstră culturală!

„Invalidulŭ Rusŭ".

Amŭ citatŭ la timpulŭ sĕu partea politică din fóia ministeriului rusescŭ de rĕsboiu „Ruski Invalid". Acum reproducemŭ partea militară a articolului, care e următórea:

...Cine e în realitate care se pregătesce pentru unŭ atacŭ şi cine e care se pregătesce spre a se apĕra?

Sĕ începemŭ cu Germania. Efectivulŭ cadrelorŭ de pace ale armatei germane în acestĭ 7 anĭ din urmă s'au sporitŭ cu 17 la sută şi anume în anulŭ 1881 cu 25,600 ómenĭ şi în 1886 încă cu 41,000 ómenĭ; peste totŭ, în timpŭ de 5 anĭ s'au sporitŭ cu 65 batalióne şi 381 tunurĭ. Totŭ în acestŭ intervalŭ statulŭ corpurilorŭ germane la graniţele din spre Rusia s'a întăritŭ parte prin dislocărĭ şi parte prin nouĕ înfiinţărĭ de 21 batalióne, 24 baterii, 3 baterii de artilerie de cetate şi 15 escadróne de cavalerie. Infanteria e cu multŭ mai mare la numĕrŭ decâtŭ a nóstră. În genere puterea armată a Germaniei se urcă la 2,000,000, care în prima liniă represintă 20 corpurĭ. Bugetulŭ anualŭ alŭ armatei în Germania atinge ţifra de 250 milióne ruble. O altă categoriă relativă la o acţiune rĕsboinică, decâtŭ ofensiva, strategicii Germaniei nu cunoscu. De aceea aceste puterĭ colosale se potŭ întrebuinţa în acelaşŭ gradŭ în contra Rusiei ca şi în contra Franciei. Germania, în comparaţiune cu noi, dispune de o reţea de drumurĭ de ferŭ cu multŭ mai desvoltate; ea a construitŭ dela 1878 în ţinuturile sale spre rĕsăritŭ nouĕ liniĭ ferate în întindere de 4850 chilometrii, carĭ mai cu sémă au o însemnătate pentru ofensivă. Actualmente 11 liniĭ de ferŭ de sine stătătóre potŭ transporta din circumscripţiunile interióre trupe la otarele nóstre. În apropierea otarelorŭ nóstre suntŭ vre-o 10 staţiunĭ încrucişitóre de drumŭ feratŭ, provĕdute cu tóte aparatele pentru descărcare şi concentrărĭ de trupe. Mai notămŭ că o parte însemnată a contribuţiunei de rĕsboiu, îndată după campania dela 1870—71 a fostŭ întrebuinţată pentru a face din localităţile Thorn, Posen, Danzig, Königsberg şi chiar şi Graudenz în cetăţĭ de primulŭ rangŭ. Fortulŭ care se clădesce acum la Thorn e numai de 1,200 fire departe de otarele nóstre.

Austro-Ungaria, aliată prin tractatulŭ dela 1879 cu Germania, la îndemnulŭ puternicei sale aliate, trecĕndŭ cu vederea neajunsulŭ mijlócelorŭ sale financiare, s'a silitŭ sĕ realiseze programulŭ ce i s'a încredinţatŭ atâtŭ în ceea ce privesce sporirea puterilorŭ sale armate câtŭ şi în ceea ce privesce mĕsurile relative la accelerarea mobilisărei şi a concentrărei trupelorŭ. Pe când până mai ierĭ Austria nu dispunea decâtŭ de 20 de divisiunĭ active de infanteriă, astădĭ are unŭ efectivŭ de 15 corpurĭ, 32 divisiunĭ active, la care în casulŭ unei mobilisărĭ, se mai adaogă încă 14 divisiunĭ de infanteriă, de miliţienĭ, (Honved şi Landwehr.) Trupele din Galiţia au fostŭ în timpulŭ din urmă întărite dislocându-se din interiorulŭ ţĕrei 18 escadróne şi 13 baterii. Mai multă atenţiune însĕ merită activitatea febrilă pe care o desvoltă austriacii în aşedarea drumurilorŭ de ferŭ. În anii din urmă Carpaţii au fostŭ străpunşĭ prin mai multe liniĭ ferate care leagă Galiţia cu interiorulŭ monarchiei, şi, luândŭ de esemplu pe Germania, chiar şi în Galiţia au fostŭ construite liniĭ ferate în vederea unei ofensive. În totalŭ Austro-Ungaria în ţinuturile, care potŭ sĕ fiă teatrulŭ unui rĕsboiu cu Rusia, dela 1878 a construitŭ 4,500 kilometri de liniĭ ferate, care tóte se ramifică dela linia principală din Galiţia dreptŭ spre hotarele nóstre. Între aceste amintimŭ mai cu sémă liniile Stanislau-Husiatyn, Jaroslau-Sokol, Lemberg-Rawaruska şi Dembiza Tarnobrzeg. Chiar şi acum 6 liniĭ ferate potŭ sĕ transporte considerabile trupe în Galiţia, unde pentru descărcarea lorŭ în apropierea graniţelorŭ nóstre suntŭ construite nouĕ staţiunĭ încrucişătóre.

În Lemberg, Przemyl, Jaroslavŭ, Dembica, Rjaschewo şi alte puncte suntŭ construite numĕróse barace pentru trupe, precum şi magazine de deposite pentru făină, pesmeţĭ, ovĕsŭ şi fĕnŭ în cantităţĭ de mai multe milióne. Cetăţile dela Przemysl şi Cracovia suntŭ prefăcute în nisce tabere întărite. Din fortulŭ dela Cracovia se póte trage pe teritoriulŭ nostru. Aceste douĕ cetăţĭ au devenitŭ nişte deposite de aprovisionărĭ. Se mai adăugămŭ că în Cracovia s'a grămăditŭ unŭ considerabilŭ numĕrŭ de vagóne într'o mie ca sĕ pótă circula pe drumurile de ferŭ rusescĭ. Tóte aceste mĕsurĭ, şi în specialŭ aşedarea drumurilorŭ de ferŭ şi alegerea unui materialŭ de esploatare, care numai pentru ofensivă are însemnătate, dovedesce că Austro-Ungaria, pretestândŭ o defensivă, se pregătesce ca sĕ năvălescă în hotarele nóstre.

Ce face Rusia faţă cu pregătirile vecinicilorŭ sĕi?.. Dela 1 Ianuarie 1881 şi până la 1 Ianuarie 1883 Rusia şi-a redusŭ efectivulŭ presentŭ de pace alŭ armatei sale cu aprópe 100,000. Neapăratŭ în anii următorĭ, Rusia érăşi şi a sporitŭ în câtva puterea sa armată. La acésta a fostŭ silită de afacerile Afganistanului precum şi de necesitatea ca sĕ-şi sporéscă capacitatea sa de mobilisare faţă cu ne mai audiţele silinţe ce-şĭ dedeau în acéstă privinţă vecinii sĕi. Dér şi acum efectivulŭ sĕu presentŭ de pace e cu 75,185 ómenĭ mai micŭ decâtŭ în 1881, pe când vecinii noştri în acelaşŭ intervalŭ şi-au sporitŭ efectivulŭ de pace cu 75,000. Fără îndoială, în casulŭ unui rĕsboiu, Rusia va pune pe piciorŭ o armată puternică dér concentrarea ei la graniţe e cu multŭ mai anevoiósă decâtŭ a vecinilorŭ sĕi. În aceştĭ dece anĭ din urmă reţeaua drumurilorŭ ei de ferŭ s'a mai completatŭ în câtva. În ţinutulŭ graniţelorŭ dela vestŭ s'au construitŭ 2828 chilometrii, dér totŭ în acelaşŭ periodŭ Germania şi Austria, în provinciile lorŭ ostice pe o suprafaţă de douĕ orĭ mai mică au construitŭ 9300 chilometrii. Tóte liniile nóstre n'au trecutŭ peste limitele defensivei demarcată de triunghiulŭ Petersburg Varşovia-Odesa. Din contră, liniile vecinilorŭ noştri se întindŭ până chiar la graniţele nóstre şi uşorŭ se póte vedea că nu suntŭ construite pentru avant-posturĭ, ci pentru concentrărĭ de trupe. Cine aruncă o privire pe hartă se póte convinge cum suntŭ ţinuturile de frontieră ale Rusiei de împresurate cu drumurĭ de ferŭ. Nu numai Germania ci şi Austria ameninţă de a năvăli repede în ţinuturile nóstre. Celŭ mai eficace mijlocŭ în contra acestui periculŭ ameninţătorŭ ar fi sporirea reţelei drumurilorŭ de ferŭ rusescĭ până la proporţiunea egală cu aceea a vecinilorŭ sĕi. Dér pentru o asemenea lucrare se cere considerabile mijlóce bănescĭ şi mai pe susŭ de tóte se cere timpŭ îndelungatŭ. De aceea nu i rĕmâne Rusiei decâtŭ unŭ lucru: sĕ mărescă capacitatea de luptă a cetăţilorŭ sale şi sĕ sporéscă numĕrulŭ trupelorŭ sale dislocate în ţinuturile de frontieră ca sĕ nu fiă surprinsă.

Austro-Ungaria și Rusia.

„Neue freie Presse“ e informată din Petersburgŭ, că foile de acolo pledéză pentru a se face tractări între Rusia și Austro-Ungaria, fără cooperarea Germaniei. Se vorbesce, că Austro-Ungaria propune, ca Coburgulŭ sĕ fiă provocatŭ, printr'o notă colectivă a puterilorŭ, a abdica, amenințându-lŭ că în casŭ contrarŭ se vorŭ lua mĕsurĭ mai energice. Rusia garantéză independența Bulgariei și hotărnicirea sferelorŭ de putere a Rusiei și a Austro-Ungariei în Orientŭ.

„Sviet“ mai așteptă afară de acésta sĕ se adaugă unŭ paragrafŭ privitorŭ la deșertarea Bosniei și Erțegovinei, ceea ce ar corĕspunde asigurărei Austro-Ungariei și Angliei, că le zace la inimă integritatea Turciei. Numai isgonirea Coburgului nu va mulțămi pe Rusia; e vorba d'a scóte popórele slave de sub influința germană.

„Post» ḑice că Rusia este puterea cea mai gata de rĕsboiu în Europa și că are de gândŭ orĭ sĕ repareze erorile din 1878 printr'o ofensivă contra Austro-Ungariei orĭ în înțelegere cu Austro-Ungaria a ataca pe Germania.

Cum vedemŭ, foile germane își schimbă tactica de luptă, adecă începŭ a bănui că Austro-Ungaria conspiră cu Rusia contra Germaniei. Nu cumva fiindŭ că cei din Viena nu ascultă de sfaturile presei germane de a mobilisa orĭ chiar de a lua ofensiva contra Rusiei?

Precauțiunĭ orĭ pregătirĭ seriόse?

„Națiunea“ din Bucurescĭ spune, că mai mulțĭ supușĭ austro-ungarĭ de acolo, reserviștĭ în armată, au primitŭ în sĕptĕmâna acésta ordinulŭ de a veni la regimentele din care facŭ parte.

»Rumänischer Lloyd« scrie, că după cum arată o scrisóre a unui oficerŭ din garnisóna Vienei cătră un frate alŭ sĕu din Bucurescĭ, trupele din acea garnisónă suntŭ gata de plecare și provĕḑute cu cartușe (patróne) cu glonțŭ.

Scirĭ militare din România.

Contingentulŭ recruțilorŭ pe anulŭ 1888 pentru armata română permanentă este, după cum s'a votatŭ de corpurile legiuitóre, de peste 16,000, adecă cu vr'o 5000 mai mare ca celŭ din anulŭ curentŭ. Restulŭ de vr'o 27—30,000 se împarte la dorobănțime.

Totŭ-odată camera a votatŭ unŭ creditŭ de 10 milióne lei pentru cumpĕrarea a 100,000 pușcĭ cu repetiții. S'a depus apoi un proiect de 6 milióne pentru continuarea fortificațiilorŭ.

Scirĭ militare din Rusia.

„N. W. Tgbl.« e informatŭ din Petersburg, că generalii Gurko, Drentelen, Roop, Radetzky și Ganetzky (guvernatorii generali ai Varșoviei; Kievului, Odessei, Charkovului și Vilnei) au fostŭ chemațĭ la Țarulŭ în Gacina.

„Pol. Korr.“ află din Varșovia, că întăririle de trupe rusescĭ trimise în guvernămêntulŭ Lublinului în două rênduri, odată în tómnă și a doua óră în sĕptĕmânile din urmă, constau din următórele trupe; o divisiă de cazacĭ, din care 4 regimente stau așeḑate în Janov, Zamoscs, Bilgoraj, Tomasov; o divisiă de dragonĭ, din care 4 regimente stau în Lublinŭ, Vlodava, Che'm și Hrubiesov; două regimente de infanteriă, care garnizonéză în Opol-Janov și Zaklikov; unŭ batalionŭ de reservă și două brigade de artileriă, care stau în Lublin.

Scirĭ militare din Turcia.

„Presse« e informată din Constantinopole, că după cum anunță foile de acolo, în urma înarmărilorŭ Rusiei, Pórta a ordonatŭ sĕ se suspende concediarea reserviștilorŭ, ce era în curgere, artileria și cavaleria sĕ se sporéscă și garnisónele din Macedonia și dela granița Rumeliei orientale sĕ se întărescă.

SCIRILE ḐILEI.

După raportulŭ comisiunei financiare unguresci asupra *bugetului pe 1888* bilanțulŭ este următorulŭ: 326,747.731 fl. venituri, 345,016.847 fl. cheltueli, decĭ 18,269.116 fl. deficitŭ. — Nefiindŭ acesta unŭ bilanțŭ realŭ, cum n'a fostŭ nicĭ în alțĭ anĭ, deficitulŭ va fi negreșitŭ multŭ mai mare.

—x—

Comisiunea financiară a camerei unguresci și-a presentatŭ raportulŭ în afacerea *subvențiunilorŭ teatrelorŭ unguresci*. Pentru operă s'a preliminatŭ pe 1888 suma de 210,000 fl., pentru teatrulŭ din Pesta 8000 fl., pentru teatrulŭ din Clușiu 14,000 fl., pentru reuniunea actorilorŭ ungurĭ 5000 fl. — Dér pentru școlele neunguresci, necum sĕ mai vorbimŭ de teatre, nu s'a găsitŭ cu cale a se da din milióanele Nemagharilorŭ, ce intră în visteria statului, măcarŭ unŭ banŭ frântŭ? Cum merită a fi calificată astă purtare a stăpânirei unguresci?

—x—

Dr. *Petru Teodorescu*, medicŭ asistentŭ la spitalulŭ Nr. 1 din garnisóna Vienei, e numitŭ medicŭ superiorŭ în armată. Locotenentulŭ *Maximilianŭ Loșanŭ* dela divisiunea bateriei grele Nr. 23 din Brașovŭ e transferatŭ la regimentulŭ 3 de artileriă de corpŭ. *Sublocotenențĭ în reservă* suntŭ numițĭ: Eugenŭ *Lemeni* și Necolae *Dima*.

—x—

Consiliulŭ comitatensŭ din *Timișóra* a datŭ ordinŭ sĕ se suspendă statariulŭ în *Cușteiu*; unŭ membru alŭ acestui consiliu însĕ a cerutŭ cercetare disciplinară contra preotului și învĕțătorului română din Cușteiu sub cuvêntŭ că aceștia arŭ fi în „legătură intimă cu massele rĕsvrătitóre.“ Consiliulŭ s'a mulțămitŭ a trimite o adresă oficiósă Preasfinției Sale Episcopului Mețianŭ din Aradŭ, ca sĕ provóce pe preotulŭ și învĕțătorulŭ de mai susŭ sĕ stăruiéscă pe lângă poporenĭ a restabili ordinea. Cele 2 companii trimise din Oradea mare la Cușteiu pentru restabilirea acestei »ordinĭ« au sositŭ deja. — Amŭ dori ca Preasfinția Sa Episcopulŭ din Aradŭ sĕ dea rĕspunsulŭ cuvenitŭ la acéstă invitare d'a se face gendarmulŭ autorităților politice.

—x—

Servițiulŭ *glótelorŭ*, după cum se vede, le ofere aristocraților ungurĭ nouĕ privilegiĭ. Așa d. e. magnații din Budapesta, pentru că au ascultatŭ cursurĭ militare de câte-va sĕptĕmânĭ pentru glotașĭ, au fostŭ numițĭ ca dețĭ în reservă la honveḑĭ, ér la 1 Ianuariu vorŭ fi înaintațĭ la gradulŭ de sublocotenențĭ în reservă.

—x—

Cetimŭ în „Kolozsvár“ dela 22 Decemvre: „Publiculŭ orașului *Oderheiu* a fostŭ totdéuna unŭ sprijinitorŭ căldurosŭ alŭ tendințelorŭ culturale. E lucru naturalŭ dér. că și față de concertulŭ arangiatŭ în folosulŭ »Kultur-egylet«-ului se manifestă unŭ interesŭ mare nu numai din partea orășenilorŭ, ci și din partea inteligenței din provinciă. Unŭ meritŭ deosebitŭ 'i se dă concertului prin aceea, că comitetului arangiatorŭ i-a succesŭ a câștiga pentru acésta și pe d-șóra *Elena Florianŭ*, artista pianistă, care absolvase cu distingere academia de musică“. — Se póte una ca asta? Nu putemŭ crede așa ceva.

—x—

Maiestatea Sa a numitŭ, cu rangulŭ dela 1 Ianuarie 1888, *1054 sublocotenențĭ în reservă*, în tóte speciele de arme. Cei numițĭ la infanteriă, vênătorĭ, cavaleriă și artileriă suntŭ provocațĭ din partea comandelorŭ cercurilorŭ de întregire a se anunța pentru servițiulŭ de *oficerŭ de ordonanță în casŭ de mobilisare* și petițiunile ce vorŭ intra, se vorŭ presenta de comandele militare teritoriale până la finele lui Februarie.

—x—

Suntemŭ rugațĭ a publica următorulŭ avisŭ: *Corulŭ vocalŭ românŭ din Biserica albă* va arangia pre séra de St. Vasiliu, adecă în preséra anului nou (31 Decemvre v. 12 Ianuarie n.) o serată estra-ordinară cu unŭ programŭ alesŭ bogatŭ. Afară de cântece comice se va produce comedia „Creditorii“ de Alexandri, ér la meḑulŭ nopții trei tablourĭ vii și studențĭ spanioli în costume potrivite. Comitetul își dă tótă nisuința și nu cruță nicĭ spese nicĭ ostenélă pentru d'a procura publicului o séră plăcută și pre când se face despre acésta avisare, publiculŭ românŭ, și celŭ din provincia este rugatŭ a îmbrățișa mai cu căldură întreprinderile acestui corŭ de cum a demonstratŭ acésta până acuma asigurându-lŭ totŭ-odată că comitetulŭ tóte le va întreprinde spre a satisface aspirațiunilorŭ și dorințelorŭ publicului, încâtŭ nu trecŭ acelea preste puterile unorŭ diletanțĭ. — *Ionŭ M. Roșiu*, președinte.

—x—

Proiectulŭ de lege pentru înființarea unui *servițiu națiunalŭ românŭ de navigațiune pe Dunăre* (flotilă mercantilă română) a fostŭ votatŭ de camera română. Creditulŭ ce s'a cerutŭ pentru acésta e de șépte milióne lei.

—x—

D-lŭ Dr. *V. Babeșŭ* și-a inceputŭ în tótă regula cursulŭ ce 'i s'a încredințatŭ la facultatea de medicină din Bucurescĭ, anume la institutulŭ de bacteriologiă.

—x—

D-lŭ generalŭ *Lecca*, președintele Camerei române, a primitŭ din partea președintelui comisiunei de revisuire a regulamentului *Camerei* deputațilorŭ din *Portugalia* următórea scrisóre: „Domnule președinte! Îmĭ iau permisiunea de a vĕ cere óre-carĭ lămurirĭ asupra următórelorŭ puncte din regulamentulŭ camerei deputațilorŭ a României: 1. Regulamentulŭ d-vóstră stabilesce elŭ óre-care restricțiune de timpŭ în ceea ce privesce discursurile, séu permite elŭ ca oratorulŭ sĕ vorbéscă câtŭ îi va plăcea? 2. Carĭ suntŭ pedepsele disciplinare aplicate deputațilorŭ? Avețĭ pedépsa de isgonire din adunare? Fost'a ea esecutată fără turburare în sênulŭ adunărei? Portugalia este în acestŭ momentŭ pe cale de a-șĭ revisui regulamentulŭ ei din cameră și doresce sĕ nu se depărteze de regimulŭ în vigóre în țĕrĭ constituționale ca aceea a d-v. Sperŭ în bunăvoința d-vóstre pentru satisfacerea cererei mele. Servitorulŭ d-vóstră: *I. de Vilhena*. Fostŭ ministru, președ. comisiei de revisiă.“ — S'a și datŭ însărcinarea d'a se traduce regulamentulŭ Camerei României și a se trimite domnului Vilhena.

—x—

Tinerimea polonă din Posen a aruncatŭ cu petri în trăsura în care se afla Archiepiscopulŭ germanŭ Dinder, dușmanŭ alŭ Polonilorŭ. Chiar și clerulŭ polonŭ de josŭ începe a se imderji contra archiepiscopului.

—x—

(3) FOILETONU.

„PĂRINȚII PATRIEI“.

— Epopeă —

Și se scólă unŭ ministru, se rógă de-atențiune,
Ține o vorbire lungă și în urmă elŭ propune:
Sĕ priméscă dieta țĕrei nesmintitŭ proiectulŭ sĕu,
Care va „ferici“ țĕra, deși se pare cam greu...
Atuncea din partea dréptă se scólă unŭ deputatŭ.
Proiectulŭ din cestiune ilŭ laudă ne'ncetatŭ,
Laudă și pe ministru și'lŭ înalță pân' la norĭ,
Mulțĭ-iĭ strigă: »Sĕ trăiéscă!“ repețind de multe orĭ
Se scólă din partea stângă și unŭ altŭ deputatŭ éră,
Care despre cele ḑise are ideă contrară;
Ține și elŭ o vorbire espunêndŭ a sa părere:
Proiectulŭ din cestiune marĭ sacrificii recere.
Și că e probabilŭ fórte, că acela pentru țĕră
Va produce 'n locŭ de bine, o calamitate-amară.
Când acést'asertiune frumosŭ o argumenteză,
Altulŭ din partea contrară ér în contra lui pledéză.
„Sĕ lŭ audimŭ!“ »Sĕ trăiéscă!“ Strigă partisanii lui,
„Fórte bine!“ strigă unii, éră alții strigă: „Pfui!“
Ér altŭ deputatŭ se scolă și începe: „Domnilorŭ,
„Aduceți-vĕ aminte și de miserulŭ poporŭ!
„Și nu-lŭ mai torturațĭ éră cu eventuala lege;
„Mai pe urmă, ḑĕu, eu nu sciu, de poporŭ ce s'a
[alege.
»Bietulŭ poporŭ dela sate înótă în multe rele,
„Aduceți-vĕ aminte de-ale lui sarcine grele;
„Ușorŭ puteţĭ a dispune de aicĭ din parlamentŭ.
„Poporulŭ e talpa țĕrei, alŭ statului fundamentŭ,
„Décă e bunŭ fundamentulŭ, edificiulŭ bunŭ va fi;
„De va prospera poporulŭ, și statulŭ va inflori!
„Luațĭ decĭ în cumpĕnă dréptă miseria dela sate
„Și raționațĭ mai bine și lucrațĭ după dreptate.
»Prin urmare vĕ rogŭ déră și de bieții cei plebei
„Sĕ vĕ fiă baremĭ milă; scițĭ că unii dintre ei
„Nu au pămêntŭ, nu au casă, nicĭ pâne, nu au
[nicĭ sare,
„Cum se strigă și din horă: tóte le-a dusŭ darea
[mare.
„Vĕ mai ḑicŭ patru cuvinte: crutațĭ pe bietulŭ
[poporŭ!“
Ér altŭ deputatŭ se scólă și ér ḑise: „Domnilorŭ!
»Vorbirea antecedentă este pre cutezătóre,
„Tóte suntŭ esagerate în mărime'ngrozitóre
»Și eu susținŭ chiar din contră, cumcă țĕra pros
[perézŭ,
„Și cu pașĭ giganticĭ fórte în cultură'naintézŭ..
»Și décă suntŭ unii miserĭ, amărîțĭ ca vai de ei,
»Cine sĕ fiă de vină? Și causa miseriei
»De aicĭ din dieta țĕrei ḑicŭ unii că isvorăsce!
»E o minciună cumplită! Totŭ insulŭ își făuresce
„Propria'șĭ posițiune; fiă bine séu rea sórte,
»Elŭ insușĭ a câștigat'o, placă'i dérŭ sĕ-o pórte.
»Décă miseria-i mare, cine sĕ fiă de vină?
»Eu vorbescŭ din esperință. Unulŭ are o găină,
„Și sĕ credețĭ vorbei mele, sĕ-o mânânce nu se'n-
[dură,
„Pentru ce, vețĭ crede-óre? Elŭ o dă pe bĕutură.“
— »Nu o dă pe bĕutură, i o ia'n contribuțiune!«
Reflecteză óre-cine, avêndŭ bună-ocasiune.
— „Ba o dă pe bĕutură!“ vorbitorulŭ aseréză,
Și cu o furiă mare vocea își acceleréză:
»Voi totŭ strigațĭ că în țĕră este multă sérăciă.
„Dér cum are banĭ țĕranulŭ sĕ bea atâta rachiă?«
Și cu furiă crescêndă adauge: „Domnilorŭ,
„Astŭ proiectŭ din cestiune e bunŭ și pentru
[poporŭ,
„Sĕ'lŭ apese la cerbice, sĕ'lŭ învețe-a fi hamalŭ,
„Sĕ-mĭ iertațĭ acestŭ esemplu: poporul e ca un cal,
„Care décă se îngrașe, nu'lŭ mai poțĭ ținea în frêne;
»Părtinițĭ numai poporulŭ, se va rescula adĭ-mâne.
»Vĕ mai ḑicŭ una și bună, ascultațĭ dér domnilor:
»De vrețĭ sĕ vĕ mérgă bine, ținețĭ în frêu pe
[poporŭ!
»Acestea nu-sŭ vorbe góle, rumegați-le voi bine!

In vederea gravelorŭ evenimente ce se aşteptă, toţĭ *Polonii* distinşĭ, carĭ se aflau in Francia, in Elveţia şi în alte ţĕrĭ, s'au dusŭ *la Viena.*

—x—

In ḑilele trecute a fostŭ *viscolŭ mare* in Ţera ungurescă. Liniile telegafice au fostŭ intrerupte, in unele locurĭ calea ferată a fostŭ acoperită de cantităţĭ marĭ de zăpadă, aşa că a trebuitŭ sĕ se ceră in ajutorŭ trupe.

Daţĭ banii mai ântêiu Românului!

Ţéra Bârsei, Decemvre 1887.

E cam generală plângerea contra indolenţei, ce o manifestă publiculŭ românŭ in genere faţă cu comerciulŭ şi industria românéscă. In timpulŭ mai nou se adusese în colónele acestui ḑiarŭ o asemenea plângere din opidulŭ Blaşŭ, la care însĕ în Nr. 247 alŭ „Gazetei‘ se publică şi unŭ rĕspunsŭ, alŭ căruia autorŭ ḑisese intre alte, că „numai atuncĭ s'ar pute cu dreptulŭ pretinde dela publiculŭ românŭ sĕ sprijinéscă pe comercianţii şi industriaşii românĭ, când neguţătorii străinĭ i-arŭ înşela pe Românĭ cu marfa lorŭ, lĭ-arŭ cere unŭ preţŭ mai mare, seu când pentru unŭ asemenea preţŭ lĭ-arŭ vinde marfă mai rea ca Românii“.

Nu putemŭ lăsa necombătută aserţiunea acésta, pentru-că nu este românéscă, nu este nicĭ corectă şi dreptă că adecă numai atuncĭ au neguţătorii românĭ dreptulŭ a conta la sprijinulŭ conaţionalilorŭ lorŭ, când ei arŭ vinde aceeaşĭ marfă mai eftinŭ ca streinii, căcĭ acésta 'i deducţiunea logică a rĕspunsului.

De o justificare seriósă în casulŭ de faţă nicĭ vorbă nu póte fi. E durerosŭ, că într'unŭ centru românescŭ ca Blaşulŭ abia potŭ s'o trăgănéscŭ de pe o ḑi pe alta două firme românescĭ faţă cu 13 firme străine, carĭ s'au înfiinţatŭ prin concursulŭ unui publicŭ curatŭ românescŭ, se susţinŭ esclusivŭ prin sprijinulŭ acestui publicŭ românescŭ şi cu banii lui înaintéză, se sporescŭ din ḑi în ḑi şi le merge bine. Este durerosŭ a sci, că puţinii comercianţĭ românĭ din Blaşŭ suntŭ bătuţĭ de comercianţii străinĭ *cu armată românéscă*, căcĭ aci nu mai potŭ ave locŭ vorbele. Esistenţa faptului probéză realitatea şi nouĕ nu ne rĕmâne, decâtŭ a constata, cu durere, că asemenea apariţiunĭ nu suntŭ nicĭ decum rarĭ între Românii noştri. Trebue sĕ accentuămŭ pentru toţĭ Românii, din tóte unghiurile ţĕrei, necesitatea unei nouĕ direcţiunĭ, unui nou principiu, care de sigurŭ este uniculŭ principiu mântuitorŭ în casulŭ de faţă. Principiulŭ, pe care ni-lŭ impunŭ împrejurările de faţă şi pe care ilŭ recomandămŭ cu totŭ dinadinsulŭ poporului românŭ este, ca: *sĕ nu dămŭ banii în mânĭ străine.*

Trebue odată sĕ ne scăpămŭ de esploatările streinilorŭ, sĕ nu ne lăsămŭ a fi folosiţĭ ca instrumente din partea acestora în lupta de esistenţă contra comerciului românŭ, căcĭ sciutŭ este, cu câtă rafinăriă sciu unii streinĭ nesaţioşĭ sĕ scótă banulŭ din busunarulŭ nostru, scăḑendŭ adesea chiar şi din preţulŭ mărfei numai şi numai ca sĕ ne scotă din prăvăliile românescĭ, sĕ facă prin acesta imposibilă esistenţa acestora, pentru ca apoi, monopolisând comerciulŭ, cu atâtŭ mai bine sĕ ne póta esploata.

Nu trebue sĕ le luămŭ în nume de rĕu comercianţilorŭ românĭ, decă tocmai vre-unulŭ seu altulŭ din articulii lorŭ de comerciu arŭ fi sub anumite împrejurărĭ necesitaţĭ sĕ-i dea cu unŭ preţŭ cevaşĭ mai urcatŭ, căcĭ ei nu au încă acele legăturĭ de alianţă, ca de esemplu Jidovii, cu firmele marĭ ale fabricelorŭ din străinătate, carĭ încă suntŭ de obiceiu evreescĭ. Décă însĕ Românii arŭ sprijini cu banii, cu carĭ susţinŭ miile de firme jidovescĭ din ţera nóstră, numai pe comercianţii românĭ, de sigurŭ comerciulŭ românŭ arŭ lua unŭ avêntŭ mai putenicŭ şi în scurtă vreme ar veni şi comercianţii românĭ în posiţiă de a ne pute oferi orĭ-ce articulĭ cu preţulŭ cu care ni-lŭ oferŭ astăḑĭ Evreii, cu deosebire numai, că marfa colportată de comercianţĭ românĭ este totdéuna mai de preferitŭ, fiindŭ mai solidă şi nefalsificată.

Comerciulŭ încă este o instituţiune, o întreprindere, şi ca tóte întreprinderile cere jertfe. Nu trebue déră sĕ ne ferimŭ de jertfe, decă voimŭ ca şi naţiunea nóstră sĕ posedă unŭ comerciu românŭ, care nu numai că ne este de folosŭ, der ne e chiar neapĕratŭ necesarŭ.

O ḑicemŭ acesta nu numai cu privire la comerciulŭ românŭ, ci şi cu privire la industria românescă, căcĭ decă pe terenulŭ politicŭ şi naţionalŭ suntemŭ trataţĭ ca adevĕraţĭ iloţi în acéstă patriă; décă Evreii în legătură cu Ungurii dela putere lucreză pentru ruinarea nóstră pe terenulŭ limbisticŭ şi culturalŭ; decă tóte întreprinderile nostre naţionale suntŭ lipsite de bunăvoinţa şi sprijinulŭ străinilorŭ; scurtŭ: decă străinii se separeză de noi, sĕ ne separămŭ şi noi de străinĭ, sĕ răbdămŭ, sĕ ne ajutămŭ unii cu alţii în lipsurile nostre şi banii în mâna streinului pe câtŭ sĕ póte sĕ nu-i dămŭ. Numai aşa, prin jertfe şi abnegaţiunĭ, sĕ póte asigura viitorulŭ unui poporŭ. Cei carĭ lucreză altfelŭ, suntŭ unelte ale strĕinilorŭ şi lucreză contra nemului românescŭ.

Din Ţéra Oltului, Decemvre 1887.

O rugare. Nu se póte nega, că industria de casă — pentru a cărei lăţire şi la poporulŭ nostru cu toţii trebue sĕ lucrămŭ — promite frumóse venite acelora, carĭ se ocupă cu dênsa.

Rĕspândirea ei câtŭ mai grabnică o reclamă împrejurările vitrege în carĭ se află poporulŭ nostru.

Acésta nu se póte ajunge însĕ mai cu înlesnire, decâtŭ numai prin deschiderea de cursurĭ anumite spre scopulŭ acesta, unde apoi învĕţătorii şi alţĭ interesaţĭ de binele neamului nostru au sĕ-şĭ însuşéscă cunoscinţele de lipsă şi apoi sĕ le lăţéscă şi între poporulŭ de rênd.

In vera anului trecutŭ s'au ţinutŭ în mai multe locurĭ cursurĭ din idustria de casă; după câtŭ sciu eu cel mai cu succesŭ a fostŭ celŭ din Braşovŭ, deschisŭ de zeloşii institutorĭ Moianŭ şi Muşlea, carĭ au fostŭ distinşi la esposiţiunea din Craiova cu »medalia de aurŭ“ pentru frumóscle lorŭ obiecte espuse. Le gratulezŭ!

Am însĕ speranţă, că unŭ astfelŭ de cursŭ se va deschide şi în vera anului viitorŭ. Decĭ îmĭ permitŭ a le atrage atenţiunea de pe acum, ca între obiectele ce vorŭ instruí sĕ nu trécă cu vederea şi instruirea în: facerea de perii din pĕrŭ de calŭ şi rimătorĭ, precum şi compactoria (legarea de cărţĭ): doi ramĭ tare folositorĭ unulŭ pentru orĭ şi cine, ér alŭ doilea pentru învĕţătorĭ şi alţĭ omenĭ cărturarĭ, carĭ vorŭ a'şĭ ţiné o bibliotecă în ordine frumósă cu cărţĭ bine legate, ér nu cu foi resfirate câtu'i masa şi casa. Credŭ că însuşindu-şĭ fraţii colegĭ şi aceştĭ doi ramĭ, îi vorŭ şi instruí la cursulŭ din vara viitóre, la carele dorescŭ sĕ ne vedemŭ cu bine câtŭ mai mulţĭ, din tóte părţile locuite de Românĭ!

gdbr.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. a »Gaz. Trans.«)

SOFIA, 24 Decemvre. — Consululŭ generalŭ austro-ungarŭ Burian, care avea sĕ'şĭ ia aḑĭ concediu, a primitŭ ordinŭ telegraficŭ sĕ'şĭ amâne plecarea şi sĕ rĕmână deocamdată în Bulgaria.

VIENA, 24 Decemvre. — Scirea lui „Pester Lloyd“: In faptele politice şi militare nu e de descoperitŭ nicĭ unŭ semnŭ positivŭ, care ar justifica vr'o aşteptare hotărîtă, că situaţiunea se va îmbunătăţi în curêndŭ.

BERLIN, 24 Decemvre. — Foile aştéptă cu încordare efectulŭ autografului împĕrătescŭ către Ţarulŭ, respective alŭ tractărilorŭ ce le va începe ambasadorulŭ germanŭ din Petersburg Schweinitz. Pe acestea se baséză singura speranţă într'o schimbare favorabilă.

DIVERSE.

O scolă rusă în flacări. — Unŭ sinistru înspăimântătorŭ s'a produsŭ în marele satŭ din Rusia, guvernămentulŭ Mohilev, anume Verchobistsiz. Scóla din sat este frecuentată de copiii din mai multe sate vecine; ér copiii din satele depărtate petrecŭ tótă sĕptĕmâna în scólă, unde suntŭ hrăniţĭ şi unde dormŭ băieţii în etagiulŭ de josŭ şi fetele în etagele superióre. Foculŭ isbucnì în timpulŭ nopţei; patru-ḑecĭ tinere fete şi totŭ atâţia băeţĭ se aflau în acelŭ momentŭ în dormitórele scólei, Băeţii putură sĕ ésă forte uşorŭ din scólă, care era tótă în flacărĭ; încâtŭ despre fete ele fură deşteptate când foculŭ cuprinsese deja clădirea şi scara de eşire şi astfelŭ fură blocate în etagiulŭ alŭ doilea. Nebune de frică, nenorocitele fugiră în camera institutórei care, din fericire, nu 'şĭ perdù de locŭ cumpĕtulŭ şi aruncă pe feréstră una după alta câte-va fete. Unele din ele însĕ refusară şi se ascunseră sub mobile séu se grămădiră una lângă alta scoţêndŭ nisce ţipete sfâşiitóre. O servitóre sărì pe feréstă fără a'şĭ face nicĭ unŭ rĕu şi alergă în satŭ sĕ céră ajutorŭ. In timpulŭ acesta foculŭ se mărea; institutórea aruncă pe feréstră pe muma ei care căḑu in capŭ; ea însĕşĭ sărì apoi şi nu'şĭ făcù nicĭ unŭ rĕu. Omenii din satŭ alergară în grabă; se aşeḑă îndată o scară pe casa incendiată şi unŭ tênĕrŭ se urcă pe dênsa; el avù timpulŭ sĕ cheme după numele ei pe o vară a ei care eşi pe ferestră şi puse piciorulŭ pe scară, der acesta luase focŭ şi arsese până se frânse în două, astfelŭ că cei doi copii căḑură josŭ. Ei se alese numai cu câteva rănĭ. Acoperemêntulŭ scólei se cufundă şi îngropă de vie sub dărămăturĭ şese-spre-ḑece nenorocite fete. S'au scosŭ deja nouă cadavre carbonisate; dela celelalte şepte victime nu s'au regăsitŭ decâtŭ numai nisce resturĭ fără nicĭ o formă.

Rectificare. — In Nr. 273 alŭ foiei nóstre, la scirile telegrafice, sĕ se cetéscă: Calea ferată din ţinutulŭ *Selagiului* etc., în locŭ de: Sagagiului. etc.

Editorŭ şi Redactorŭ responsabilŭ **Dr. Aurel Muresianu**.

Ore cine'i reflecteză: „Sĕ'ţĭ fiă măcarŭ ruşine,
»Sĕ propunĭ la noi în dietă, aicĭ în o cultă ţéră,
»O ideiă neumană; dute'n Asia barbară,
„Şi acolo o propune, eră nu în ţeră cultă!“
Respectivului ii pare că batjocura-i pré multă,
Şi ii strigă 'n gura mare furiosŭ şi cătrănitŭ:
»Asta nu aşŭ fi creḑut-o, vorbescĭ ca unŭ necioplit!“
Celălaltŭ er ii rĕspunde cu vorbe detunătóre:
»Eştĭ unŭ rătăcitŭ colega, vătămare de onóre
„Suntŭ tóte vorbele tale, omŭ nesocotitŭ ce eştĭ!
„Ai cugetatŭ că te afli in căscióre ţĕ ânescĭ?
»Dér aşa se respectéză acestŭ nobilŭ parlamentŭ?‘
Se nasce atuncĭ un sgomotŭ, rĕsună din fundament
Sala dietei; unii strigă: »Aşa este, josŭ cu elŭ!«
Preşedintele rĕsună totŭ mereu din clopoţelŭ

Şi strigă şi elŭ: »Tăcere!« provocându'i la ordine,
Care este vinovatulŭ, nicĭ elŭ nu scie pré bine.,.
Apoi încelŭ cu încetulŭ furtuna mai încetéză,
Şi deputaţii sanguinicĭ cu „flegmă‘ raţioneză,
Calculândŭ cu sânge rece, că partidele contrare,
Aşa drepta ca şi stânga, au avutŭ dreptŭ fiăcare.
Eră se scólă ministrulŭ şi puţinŭ elŭ mai vorbesce,
Şi deputaţii din drepta ilŭ aprobéză, firesce...
Când ministrulŭ afirmeză séu pune o întrebare,
Unii deputaţĭ în dietă prin o simplă afirmare,
O concedŭ cu voiă bună, de-aci le ḑicŭ: *mamelucĭ*,
Naţia de bună voiă ar da cu ei în nălucĭ.
Şi dupăce multŭ în fine *pro* şi *contra* se propune,
Prin voturĭ se complaneză controversa'n cestiune;
Şi deórece guvernulŭ are partidă mai mare,

Elŭ reese cu proiectulŭ. Liberala protestare
A partidelorŭ contrare, fiindŭ în minoritate,
Rĕmâne fără valóre. Aşa 'ntr'o societate,
Intr'unŭ birtŭ, erau odată coadunaţĭ forte mulţĭ;
Omenĭ de multe calibre, învĕţaţĭ şi semiculţĭ;
De politică vorbeau cu toţii, cu multă înverşunare,
Produceau în tótă sala unŭ vuetŭ şi sgomotŭ mare.
Când se disputau mai tare, étă vine între ei,
Vine tocmai ospĕtarulŭ şi le ḑice: „Domnii mei,
»Nu faceţĭ atâta sgomotŭ“, ḑise elŭ indiferentŭ,
„Nu sunteţĭ în dieta ţĕrei, sala mea nu-i par-
[lamentŭ!«.

Unii deputaţĭ în dietă nicĭ-odată nu pledéză,
Şi pre unii nicĭ o causă de felŭ nu'i intereséză;
Nu prea multŭ îşĭ batŭ ei capulŭ de a poporului
[sorte
Şi în dietă esceleză prin tăcerea lorŭ de mórte...
Unii mergŭ cam rarŭ la dietă, dieta nu'i intereseză,
Seu şi décă mergŭ acolo, se ducŭ numai de votéză.
Ba alţii nicĭ nu votéză, ci punŭ bile albe'n urnă,
Lorŭ de nimicŭ nu le pasă, numai sĕ iae diurnă.
Aşa'ntr'o societate erau mai mulţĭ cărturarĭ,
Şi se disputau odată despre multe lucrurĭ marĭ:
„Ḑicŭ unii, cumcă măgarulŭ atâtŭ de finŭ auḑŭ are,
„Elŭ şi erba primăvera o aude cum rĕsare“.
„—Nu cumva ai ave gustul, ca sĕ fii şi tu măgarŭ?«
'I reflectă óre-cine posnaşului cărturarŭ.
„Ba avé“, rĕspunse dênsulŭ, „sĕ mĕ credeţĭ nu
[glumescŭ,
„Pre toţĭ deputaţii'n dietă i-aşŭ audi cum vorbescŭ!«

Pre guvernŭ ilŭ denumesce Maiestatea Domnitóre,
Deputaţii au o sórte mai puţinŭ favoritóre:
Deputaţii dietei déră ei se alegŭ de poporŭ.
Multe avemŭ noi a spune despre alegerea lorŭ!
Se alegŭ nu pre vieţă, ci pe unŭ terminŭ fixatŭ,
Trei anĭ au fostŭ pân'acuma, şi cu doi s'a pro-
[longatŭ.
După ce espiră timpulŭ, se alegŭ eră de nou,
Când se alegŭ deputaţii, sĕ vedeţĭ atuncĭ tablou!

Te rogŭ Musă prea iubită, vină şi'mĭ ajută mie,
Bucuria cea confusă sĕ o potŭ acum descrie,
Lupta groznică cumplită şi disordinea cea mare,
Care domnesce în ţeră când este restaurare!

(Va urma.)

Cursulŭ la bursa de Viena

din 23 Decemvre st. n. 1887.

Rentă de aurŭ 5%	97 25	Bonurĭ croato-slavone	101.—
Rentă de hârtiă 5%	81 20	Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	98.50
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	148 50	Imprumutulŭ cu premiu ung.	120.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	93.50	Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului	120.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	——	Renta de hârtiă austriacă	77.75
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	110.—	Renta de arg. austr.	80.25
Bonurĭ rurale ungare	101.70	Renta de aurŭ austr.	108 50
Bonurĭ cu cl. de sortare	100.50	Losurile din 1860	132.25
Bonurĭ rurale Banat-Timișŭ	101.—	Acțiunile băncei austro-ungare	861.—
Bonurĭ cu cl. de sortare	101 —	Act. băncei de creditŭ ung.	272.50
Bonurĭ rurale transilvane	102 —	Act. băncei de creditŭ austr.	270.10
		Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	6.—
		Napoleon-d'orĭ	10 05
		Mărcĭ 100 imp. germ.	c2 31
		Londra 10 Livres sterlinge	126.30

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 6 Decemvre st. v. 1887.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%).	$93^1/_2$	$94^1/_2$
Renta rom. amort. (5%)	96—	97—
» convert. (6%)	91—	92—
Impr. oraș. Buc. (20 fr.)	34—	36—
Credit fonc. rural (7%)	105—	106—
» „ „ (5%)	$91^3/_4$	$92^1/_4$
» » urban (7%)	103—	104—
» » » (6%)	96—	97—
» » » (5%)	$87^1/_2$	$88^1/_2$
Banca națională a României 500 Lei	——	——
Ac. de asig. Dacia-Rom.	——	——
» » » Națională	——	——
Aurŭ contra bilete de bancă	$14.^1/_4$	15.—
Bancnote austriace contra aurŭ	2.03	2.04

Cursulu pieței Brașovŭ

din 24 Decemvre st. n. 1887.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.44	Vênd.	8.46
Argint românesc	»	8.40	»	8.43
Napoleon-d'orĭ	»	10.03	»	10.05
Lire turcescĭ	»	11.26	»	11.30
Imperialĭ	»	10.26	»	10.30
Galbenĭ	»	5.90	»	5.96
Scrisurile fonc. »Albina« 6%	»	101.—	»	102.—
„ » » 5%	»	98.—	»	99.—
Ruble Rusescĭ	»	108.—	»	109.—
Discontulŭ	»	$6^1/_2$—8% pe anŭ.		

Avisŭ d-lorŭ abonațĭ!

Rugămŭ pe d-nii abonațĭ ca la reînoirea prenumerațiuneĭ sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatuluĭ postalŭ și numerii de pe fâșia sub care au primitŭ diarulŭ nostru până acuma.

Domnii ce se abonéză din nou sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ și sĕ arate și posta ultimă. *ADMINISTR. „GAZ. TRANS.“*